

Georges Didi-Huberman

Επιβίωση των πυρολαμπίδων

Μετάφραση: Μήνα Πατεράκη-Γαρέφη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΚΟΛΑΣΕΙΣ;	13
--------------------	----

Μέγα φως (luce) παραδείσιο εναντίον μικροσκοπικών φώτων (luciole) στον κολασμένο κύκλο των «δόλιων συμβούλων» (13). - Ο Δάντης αντεστραμμένος στα χρόνια του νεωτερικού πολέμου (16). - Το 1941, ένας νεαρός ανακαλύπτει στις πυγολαμπίδες τις λάμπεις της επιθυμίας και της αθωότητας (19). - Ένα πολιτικό ζήτημα: ο Πιέρ Πάολο Παζολίνι το 1975, ο νεοφασισμός και η εξαφάνιση των πυγολαμπίδων (27). - Ο λαός, η αντίσταση και η επιβίωσή του, κατεστραμμένα από τη νέα δικτατορία (33). - Η κόλαση πραγματοποιημένη; Η παζολινική αποκάλυψη αποδοκιμασμένη, δοκιμασμένη, επιδοκιμασμένη, υπερθεματισμένη σήμερα (41).

2. ΕΠΙΒΙΩΣΕΙΣ.....	47
--------------------	----

Οι πυγολαμπίδες έχουν όλες εξαφανιστεί ή μήπως επιβιώνουν παρόλα αυτά; Η ποιητικο-οπτική εμπειρία της διάλειψης στον Νενί Ρος: επανεμφάνιση, επανεξαφάνιση (47). Φώτα ελάσσονα: απεδαιφικοποιημένα, πολιτικά, συλλογικά. Η πολιτική και σεξουαλική απόγνωση του Παζολίνι. Δεν υπάρχει ζώσα κοινότητα χωρίς φαινομενολογία της παρουσίας της: η φωτεινή χειρονομία των πυγολαμπίδων (54). - Ο Βάλτερ Μπένγιαμιν και οι διαλεκτικές εικόνες. Καθε μορφή εικονοποιητικής φαντασίας είναι μια μορφή πολιτικής πράξης. Πολιτική των επιβιώσεων: Άμπυ Βάρμπουργκ και Ενέστο Ντε Μαρτίνο (61).

3. ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ;69

Διερευνώντας το σύγχρονο μέσω παραδειγμάτων και φιλοσοφική αρχαιολογία: Τζόρτζιο Αγκάμπεν και Παζολίνι (69). – Η «καταστροφή της εμπειρίας»: αποκάλυψη, πένθος της παιδικής ηλικίας. Μεταξύ καταστροφής και λύτρωσης (74). – Κριτική του αποκαλυπτικού τόνου από τον Ζακ Ντερριντά και του ανορθολογισμού της ανάστασης από τον Τέοντορ Αντόρνο (81). – Σε μια θεωρία των επιβιώσεων, δεν υπάρχει ούτε ριζική καταστροφή ούτε τελική λύτρωση. Εικόνα *εναντίον* ορίζοντα (86).

4. ΛΑΟΙ.....92

Φώτα της εξουσίας *εναντίον* λάμπσεων των αντι-εξουσιών: Καρλ Σμιτ *εναντίον* Μπένγιαμιν. Ο Αγκάμπεν πέρα από κάθε διαχωρισμό (92). – Ολοκληρωτισμός και δημοκρατία κατά Αγκάμπεν μέσω Σμιτ και Γκυ Νετμπόρ: από την επευφημία στην κοινή γνώμη. Οι λαοί υποβιβασμένοι στην ενοποίηση και την αρνητικότητα (97). – Η φιλοσοφική αρχαιολογία απαιτεί, κατά τον Μπένγιαμιν, τη «ρυθμική» των κρούσεων και των αντι-κρούσεων, των επευφημιών και των επαναστάσεων (108).

5. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ;115

Εικόνα *εναντίον* ορίζοντα: η διαλεκτική λάμψη «διαπερνά τον ορίζοντα» κατά τρόπο διαλείποντα (115). – Δυνατότητες της εικόνας *εναντίον* οριζόντων χωρίς δυνατότητα. Έκπτωση δεν σημαίνει εξαφάνιση. Κατιούσα πορεία, πρόσπτωση, αποκλίνουσες διαδρομές (119). – Το ανεκτίμητο *εναντίον* της υποτίμησης. Η αήθης χρονικότητα της επιθυμίας *εναντίον* του ανέκκλητου χρόνου της καταστροφής και της λύτρωσης.

Κάνοντας τις λέξεις, τις εικόνες να εμφανιστούν (125).

6. ΕΙΚΟΝΕΣ.....132

Κάνοντας τα όνειρα να εμφανιστούν: Σαρλότε Μπέραντ ή η γνώση-πυγολαμπίδα. Μαρτυρία και πρόβλεψη. Η αυθεντία του ετοιμοθάνατου (132). Αποσύρσεις στο σκοτάδι, λάμπεις. Ο Ζώρζ Μπατάιγ στον πόλεμο: ρωγμή, ερωτισμός, εσωτερική εμπειρία. Πολιτική διασαφήνιση και μη-γνώση (138). – Το μη-καταστρέψιμο, η κοινότητα που παραμένει: Μωρίς Μπλανσό. Ψήγματα ανθρωπιάς στο «χάσμα μεταξύ του παρελθόντος και του μέλλοντος»: η Χάννα Άρεντ και η «διαγώνια δύναμη» (146). – Φως των βασιλείων εναντίον λάμπων των λαών. Οι εικόνες-πυγολαμπίδες της Λώρα Γουάντινγκτον. Οργανώνοντας τον πεσσιμισμό (153).

Στη *Θεία Κωμωδία* ο Δάντης έχει περιγράψει τις κακές ψυχές των «δόλιων συμβούλων» και των διεφθαρμένων πολιτικών σαν μικροσκοπικά φώτα (luciole) που σαλεύουν στον όγδοο κύκλο της Κόλασης, πολύ μακριά από το μέγα και μοναδικό φως (luce) που καταυγάζει τον Παράδεισο. Η νεωτερική ιστορία φαίνεται πάντως να έχει αντιστρέψει το δαντικό σύμπαν: οι δόλιοι σύμβουλοι και οι διεφθαρμένοι πολιτικοί κυκλοφορούν θριαμβευτικά υπό τις δέσμες του μεγάλου φωτός (του τηλεοπτικού, λόγου χάριν), ενώ οι λαοί ανίσχυροι πλανιόνται στο σκοτάδι, όμοιοι με πυγολαμπίδες (luciole). Ο συγγραφέας του ανά χειράς βιβλίου Ζωρζ Ντιντί-Υπερμάν, φιλόσοφος και ιστορικός τέχνης, δεν διανοείται να αμφισβητήσει την πολιτισμική έκπτωση της εποχής μας· αρνείται όμως να προσυπογράψει τον ανέκκλητο χαρακτήρα της και, κυρίως, τη θεώρηση της σημερινής πραγματικότητας με όρους Αποκάλυψης. Οι πυγολαμπίδες, υποστηρίζει, έχουν απλώς εξαφανιστεί από το οπτικό πεδίο εκείνων, οι οποίοι δεν είναι πια στη σωστή θέση ώστε να τις δουν να εκπέμπουν τα φωτεινά σινιάλα τους. Και οι εικόνες –φτάνει να τις στοχαστούμε αυστηρά και ταπεινά, ως *εικόνες-πυγολαμπίδες*– ανοίγουν σίγουρα τον δρόμο για μια τέτοιας μορφής αντίσταση.

Ο Ζωρζ Ντιντί-Υπερμάν γεννήθηκε στις 13 Ιουνίου 1953, στο Σαιντ-Ετιέν (Saint-Étienne) της Γαλλίας. Είναι φιλόσοφος και ιστορικός τέχνης. Διδάσκει στην École des hautes études en sciences sociales (EHESS), στο Παρίσι, ενώ έχει διδάξει και στη Γαλλική Ακαδημία της Ρώμης. Μεταξύ των συγγραμμάτων του περιλαμβάνονται τα: *Invention de l'hystérie* (Macula, 1982), *Devant l'image* (Éditions de Minuit, 1990), *Devant le temps* (Éditions de Minuit, 2000), *Le Danseur des solitudes* (Éditions de Minuit, 2006), *Écorces* (Éditions de Minuit, 2011), *Blancs soucis* (Éditions de Minuit, 2013) και το πρόσφατο *Essayer voir* (Éditions de Minuit, 2014).

Georges Didi-Huberman